

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРЕДНУ:

НА ГОДИНУ 24 ДИНАРА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНАРА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНАРА.
ЗА СТАРЕ СЕМБЕ НА РАЈСКИМ ПОРТОМ.
НА ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
ЗА АУСТРО-УГАРСКИ:
НА ГОДИНУ 15 ФР. У ВАШЕ, НА ПО ГОД. 8 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 ФР.
ЗА СВЕ СТАРЕ ДРЖАВЕ:
НА ГОДИНУ 36 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ

УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ

УРЕДНИШТВО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЛТИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈКОВИЋА
ОБЛИКОВАН ВЕНАМ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:

ПРИМ ПУТ 20 ДИНАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКО ПУТ 10 ПР.
ЗА ПРИПОСЛАНО 26 ПАРА ДИНАРА ОД РЕДА.

Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији.
„СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ“
РЕКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

Народна банка с погледом на Бонтуов предлог.

IV

При статутима, који нам се предлажу поуздано можемо казати да банка неће ни моћи одговорити члану 44. Она ће имати у свом портфељу натрпане гомиле ефеката свакојаке природе, мношину ефеката од својих започетих, и може бити већ у своме почетку пропалих индустријских или трговачких предузећа што их је влада као бајаги општем — ал јамачно и партијском — интересу одобрила била, подобно нашем Мајдан-леку, нашој заједници, нашој првој банци и т. д. — она ће имати гомилу железничких обвезница и т. д. све артије за које није у стању одмах добити новца, или само са великом штетом — својом пропашћу. — Шта ће онда радити влада? У интересу јавнога реда биће принуђена да се умешана — и ето нам стање наше суседке Аустро-Угареке. Имаћемо на банкарским записима лепо наштампано, да се у свако доба могу разменити за злато али тога злата нећемо видети. Обрт ће бити силом принуђен, да се служи заштитом, и ми ћемо искусити све рђаве последице, које су и другим државама следовале. А да те последице нису срећне природе, зато нама може служити за доказ напрезање свих тих држава, да такво стање и са највећим жртвама уклоне. А те државе долазиле су до таквог стања највише несретним случајевима, дуготрајним ратовима; ми удазимо у то стање својевољно без какве потребе. Губитке ће само народ платити, јер господа оснивачи и поглавари постаће се, да себи своје осигурају, јер ће бити у стању све те незгоде много раније предвидети, и то већ у времену, кад ће се у народу тек врло слаби знаци појављивати. Докдан ћемо се онда сетити, да смо само нашом кривицом нашом лаковером себе оштетили.

Рећи ће се нама — влада има потпуну контролу, и веће допустити да банка тако ради. На то морамо одговорити, да је већ у статутима таква радња одобрена, и владин уплив сасвим укочен. И зар немамо стотине примера, да се тако и више пута поред владине контроле, и поред много блажих статута у другим државама десило?

Зар немамо примера да су и саме владе такву радњу помагале, кад су у финансијске неприлике дошле или најпосле и из других узрока — у којима и туђи уплив може имати велики део. Увидети најпре материјално стање неког народа, а друго

ће доћи само по себи. Не можемо и то код нас бити? Имамо за то доста жалосног изгледа?

Ми нећемо узазити још даље у критику, појединих чланака, где би још доста нашли, на што би се могле учинити приметбе. То би нас далеко одвело. Нама је највише до тога стало, да покажемо, на каквим би се рђавим и опасним основама наша народна банка поставила, ако би се примили штатути Бонтуови и да покажемо, шта треба избежавати, да наше и онако слабачко материјално стање не падне шака несавесним људима којима је једина намера, само себе унапредити, и то ма каквим средствима, и којима при том ни бриге није, хоће ли под њима народ и држава пропасти.

Нехитајмо са решењем тако важног посла; за народ није потреба тако велика као што се обично представља. Може бити, да има така потреба за наше државне финансије али и онда ваља народу да се брине да не уведемо у наш државни живот оно што је наш народ већ вако јако оштетило — а то је — железашлук!!!

Најпосле, ако већ мислимо, да нам је народна банка тако потребна, или ако хоћемо таку по што по то да имамо, зар се не би могао наћи пут да сами себи помажемо?

Ако смо ради да имамо банку здраву, то не смео издати таку несарамерно велику суму банкарских записа, као што би Бонту желео. На основи скупо плаћених искуства не сме издаја банкарских записа никад прећи ни достићи потребу повчаног обрта, а тај се може пенити за нас на 30,000,000 динара. И то је сума банкарских записа у највећој мери, за изванредна времена. За ово треба да има банка по статутима Бонтуовим уплату од 3,000,000 динара. Па зар не бисмо могли ту суму код нас скупити, кад се могло на Београд, кредитни завод наћи 1,200,000 динара? Ваљда би се још нашло код нас становника, који би горњу суму подмирили, кад можемо наше државне дозове и промесе куповати. Па и држава могла би, и требала би, да учествује најмање са 1,200,000 динара, као удеоначар — као што је то случај при Немачкој банци. — Држава би могла још и са већом сумом учествовати, јер би могла бар за половину свога улога извадити банкарских записа.

По члану 7, Бонтуова банка треба само 3,750,000 узпашеног капитала да се може конституисати, а да може одмах издати 37,500,000 банкарских записа.

Ми бисмо тиме могли добити банку као нашу установу. Ако има добитка или губитка он је наш. При Бонтуовој банци само је губитак наш, добитак припада туђинству.

Ако банка буде основана на добрим статутима, лако ћемо наћи кредита и за велике послове, а да не тражимо такав код париских зеленаша.

Ми смо мала држава, неразвијена која се и у својој унутрашњој радњи непрестано колеба; нама није просто упуштати се у послове, који превазилазе наше снаге, и за које немамо ни потребе. Ми смо већ својим последним финансијским операцијама наишли на терете, које тешко да ћемо моћи поднети, који ће тек доцније сву своју величину да покажу. Али и ако морамо осудити своје финансијске уговоре како за железницу тако и за наш државни зајам, омет њихове рђаве стране ишчезавају спрочу оних финансијских мудрости, које се налазе у статутима Бонтуове народне банке и наше народно представништво прима на се много већу одговорност, ако би нас усрећило народном банком, под чијом му драго заштитом по образцу Бонтуовом. Та одговорност биће много већа, него за железнички уговор.

(Свршало се)

Бонту

Денеше са париске берзе што су 26 (14) јануара стигле у Беч јављају, да тог дана није било никаквог посла на берзи. Духови су јако клонули услед вести, да последњи покушаји, који хтедоше помоћи генералној-Унији, нису успели.

Сутра дан се јавља из Париза Лојду: О томе једва да ико више сумња, да ће Генерална-Унија са свим престати. Исплата диференција те банке на берзи наилази на врло већке тешкоће, што Ген. Унија захтева, да јој кулиса прими нове акције, како би тиме могла исплатити мењачима диференције, што их је дужна за купљених 60,000 својих старих акција. — Оставка Гамбете веће у томе погледу никаквих промена донети, јер познато је, да ће његов последник поћи истим правцем.

Париске новине доносе ову ноту о помоћној радњи више банака (Нанте банке) у Паризу:

„Више најзнатнијих париских банкарских кућа и разни кредитни заводи, забринути за стајањем радње и падањем курсова, споразумели су се да стану на пут већем квару и решили су, помоћи ономе друштву које је у највећој опасности (Генералној Унији). Извесно је да та помоћна радња може рачунати на потпору „најмоћније банкарске куће на јевропском кону“. Као што

Journal des Debats додаје, послаће се за сад 17 милиона франака у Лијон, да би се омогућила Генералној Унији исплата депозита.

— Свако ће разумети, да она „најмоћнија банкарска кућа“ није нико друго него Ротшилд и збиља се јавља, да је Ротшилд од своје стране уделио 4 милиона франака да Ген. Унија може исплатити улоге. Кад се узме, да је Ротшилд највећи, занети противник Бонтуов, то је онда сваком јасно како он стоји, кад је на то снао, да му Ротшилд удели. То је очевидно само зато, да управа Ген. Уније са Бонтуом, као главним кривцем, не би дошла под суд, те да не би срамотила цео банкарски занат. Да ли је и то у осталом, искрена жеља Ротшилдова, то ће се данас сутра показати.

Било како било, свакојако ће изаћи дело на — „видело“.

ДОПИСИ

Ниш 14. Јануара 1882 г.

Ја сам мало закаснио да одговорим „Виделовом“ дописнику из Ниша.

„Видело“ је већ у неколико бројева својих донело неке дописе из Ниша, у којима се говори, како је све лиетом нагло да се пише у напредњаке. Међу тим свесни људи читајући ово разматање, само се смеју; али овако што није само за смевање, но је и за потпуну и строгу осуду. Људи који воде рачуна о својој моралној вредности ретко ће се бацати на поље лагања и обмана, но ће се држати истине, знајући да је у лажи плитко дно. Али када тих лепих врлина нема код „виделоваца“, њине су карактерне особине сасвим противположене оним условима, што чине човека солидним, моралним и правичним. Они виде да немају земљишта у народу, па за то гледа да ујдурмама створе себи услове живота и опстанка. Но ти су услови врло ништави, то је грађење куле са песком. Вихор дуне и разнесе кулу у прашину, а они који се тим кулама хвале остају посрамљени пред озбиљним, поштеним светом.

У „виделоваца“ нема морала, кроз све редове њихове јадне војске, па није ни чудо, што и ова четница „виделоваца“ у Нишу тако јасно ову истину доказује. Ми ћемо ово кратким потезима потврдити доказујући, да ево оно чиме се „Видело“ размеће није истина, но просто пуштање плесне на ветар.

Да чујете само како су „виделовци“ дошли од неког свог клуба и до јавног збора, на коме кореем утардише тај клуб.

Нема сумње да је овде играо улогу у првом реду сила и власт, па после обмана и лажи. Када тога неби било, не само код нас, но и у целој земљи неби се знало ни трага „виделовцима“.

„Виделовци“ да би домамили светину на свој скупи, послали су све саме служитеље надлежатељства, да зову људе. Али они се када нису и на своју власт и силу довољно осамљали, но су се латили обмане, преварнички свет, да ће вевати на скупу о томе, где да буде ста-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

нича железничка? Кад се свет искупи, они као из небуха извене питање о организацији свога клуба. На клубу су говорили све сами чиновници, и то тоном, који ништа друго не показује, до званично претњу. Познато је већ, колико може имати силе убеђења говор једног Рајовића и Кнежевића; а да ти људи не могу имати никакве логике и озбиљног разлога о томе и деца неће посумњати. Рајовић и председник суда Алекса Јовановић, говорили су са висине свога положаја: оесеница њихова говора 'ила је у томе: „или“ „или“! А у нашем нашем свету произведе су њихове речи онако исто страхан утисак, какви су произвели громки гласови и разних власника турских. Кнежевић је био као неки талас њихових говора, он је са чашом у руци онако простачки небрајући изразио као што то он уме кад му ракија беседе отвори, викао на сва уста да би речи нових ага у фраку и цилиндеру, биле што егравије народу.

У овакој забуди, врени, страви и дрктавици, уписивали су људе Настас Антоновић, секретар начелства нишког и Светозар Попадић швареза јабањачког, са још неким тркачарима „виделовачким.“ Ту ти је сада био прави хаос, није се знало ни ко пије ни ко плаћа. Уписивади су се и они који никако пију ни били на скупу. Тако су уписани: г. Мика Адамшевић, судија, г. Ђорђе Баесидес доктор, Стеван К. Христовуловић. Мустава Евсејидија, и други; Спира је Доњић уписао свога оца; Аца Стојљко уписао је свога сина Тодора; Никола С. Чохаџић, уписао је свога оца Н. О. Чохаџића; Димитрије Кокић уписао је свога сина, који још није ни цореска глава и спада међу најраскалашније младиће нишке.

А шта да речемо о сиротим хоџама и мужевинима и осталим Турцима, који су на позив власти морали доћи те кад видоше шта је молише да их поштеде, о „виделовци“ их силом натераше да се упишу у њихов тевтер.

Најзад да споменемо и чувеног Таска баштовандију, и многе друге, који због својих личних интереса посташе „виделовци.“

Ово је кратки и истинити нацрт те галерије, у којој „виделовци“ образоваше такозвани „напредни клуб.“

Врло је занимљиво што од ових који се уписаше или бише уписани, неће ни четврт остати у том колу. Све ниједи људи чим дознаше, како су их уписали, одмах поручише да их избришу; но да ли кодовоће „виделовачке“ то и учинише незнамо, али толико можемо наисгору рећи, да они неће ништа плаћати нити себе икад изнавати за чланове њихове, а као и њиху чујемо биће и протестација путем је вности.

Ми смо другом приликом мало опширније описати сав рад „виделовачки“ у Нишу, испштедиће никога. А ово смо сада само тога ради написали, да свет види и увери се да је све оно што се у „Виделу“ писало из Ниша голо и лажно разметање. „Виделовци“ дижу кулу од ситнога песака, као што и деца раде, али само што то деца раде из невиности да би се што боље проиграли, а „виделовци“ чине то из лукавства, да би ветар обманули. Но у Нишу дува оштар ветар за вас, те вам разноси ваше песковите куле; тај ветар је будна свест народна, која налази свога правог израза у људима који исповедају начела народно-либералне странке. Ви се бојите те војске, тих поборника истине, те се на њих бацате прашином ваше силе, али уз њи је сваки српски патриота, сваки светан грађанин нишки, те ви поред све ваше силе и власти, остајете само смешни и презрени од народа.

Но вама канда то све слабо вреди, ваш образ подноси све. А да је то тако сведоче ваше шупње фразе: да је „виделовачка“ владавина утрла прљаву са чела народног. Али да, ви сте свет напачки, па вама се и мора чинити све оно што је добро као зло, а зло као добро. Па и сам ваш произвољни назив „напредњаци“ проистиче из тога нашег погледа, ви окорели назадњаци! Цео свет види да сте ви

окаљали свегао српски образ, да сте народ и државу српску довели на ивицу пропасти, а ви нам говорите да је та прља светило; јест оно је светило онаково, као што је светла и ваша прошлост; ваша дела и ваш рад. Замста човек незна шта да вам рече кад то говорите, но нека вас висте свет строголави, па би хтели све тумбе да окренете, да је све вама равно и једнако, али будна свест народна неће вам ваљда то допустити.

Један Нишки Либералац.

СА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

У седница скупштинска од 16 јануара

Председник: А. Ђ. Поповић. Присутни сви министри.

На дневном реду: дебата о адреси.

Вељко Јаковљевић вели да је одбор адресе изабран огромно већином (гласови: није огромном). Налази да је противречност према лањској једнодушности, што опозиција тражи избор одбора по окрузима. Адреса мањине у главном изражава влади неповерење. Финансијске законе довела је скупштина и она је одговорна а не само министар. Брани министра свом снагом говорничком. Вели да је најмање посвећен у спољној политици, зато неће као други у то питање да утиче. За жеље и потребе народне није место у адреси, има и зато времена. Измерио је и проштудирао адресу мањине, но уверен је кад би се из опозиционог клуба изабрао кабинет, да неби могао остварити то што адресом ниште. Напротив одборска адреса је лепо и деликатно написана, шта више боље му се допада но лањска, и зато гласаће за њу, јер тиме даје влади поверење.

Кујунџић, који је међу тим предузео председништво, јер је председник из скупштине изишао, — позива опозицију да му као председнику у смислу пословника преда нацрт адресе.

Р. Милошевић. Не можемо је дати док немамо у рукама предлог одборске адресе.

Кујунџић вели да то закон наређује и позива још једном да се нацрт адресе стави на сто скупштински.

Павић. Већина хоће текст наше адресе, то је главно а не пословник. Дајте и нацрт одборске адресе, па ево вам и наше. То и ми желимо. А кад нисте хтели наше адресе штампати, немате сад право да од нас тражите.

Кујунџић чита пословник и енергично тражи адресу мањине. После кратког преговора предаје Р. Милошевић адресу потпредседнику.

Љуба Дилић. Врло је незгодно говорити о овако важном предмету кад нема у рукама нацрт адресе. До душе зна се унапред како ће се решити па зато се тако и учинило, те се није предлог Т. Туцаковића усвојио. Критише слог лањског друга Вељка Јаковљевића. Сваке године изгуби по једног дуга у скупштини, али се тим теши што их све више у народу добија. Вели да је зло кад се адреса прима у којој се не спомињу потребе народне. Налази да није паметно кад се у скупштини представља глатко док је у ствари и у народу рапапо. То се може чинити у извесној цели. Навађа расписе министрове који закон крпе и пита је ли то правда? Говори како су се лане сви у скупштини па и посланици страних држава чудили Вељку Јаковљевићу кад је говорио о политици. Вељко је вешт говорник, зато се чуди да је могао за годину дана све заборавити. Вели да народу не помаже деликатност; од њега се све више тражи дација, те сиром мора да пропада. Народу нису фразе угодне. Толико, вели, моме лањском другу (В. Јаковљевић: ваља лепо). У адреси одборској утркује се у учтивости, тамо је све глатко и масно. Но ми нећемо разбацивање с платама и масним званјима, па зато не можемо да кажемо да је глатко што је рапапо. Разлаже шта је адреса и вели да у њу треба да уђу жеље и потребе народне. Он види да се народ непрестано терети наметима, па

опет нигде ништа, опет се нема јер све више влада ниште. Кад је тако, може ли се то прећутати? Ако нећемо ми овде казати, хоћемо ли на сокаку? Спомиње програм владин у Виделу односно штедње и упоређује га гоњењем чиновника у интересу партијском. Вели да се народ бољем надао: Има чиновника који су за ову годину трипут унапређени. Ти могу глатко и масно; али ми нећемо. Њима не замера, јер се ти људи још надају. Народ, вели, од вас очекује штедњу, а ви трошите немилуце. Хоћете губерније у место начелства. Не разуме да је то штедња, кад се хоће 5 нових губернатора са по 3000 талира плате. Ко има воденицу знаће да се она не окреће кад настане суша. Тако и влада не може трошити кад се нема одкуд. Она не води рачуна о народним жељама и потребама. Напротив оне чика половину земље у место да мистри и да се споразумева. Но радите како хоћете, народ нема више да даје. Хоћете да уредите аграрно питање. Но како? Да цепате рукав, па да криште панталоне. Да ми помажемо, кад и сами тражимо помоћи. Вели за адресу опозиције да је према владиној раду још врло блага. Гласа за њу.

Вељко Јаковљевић одовара лично.

Ђока Милетић Доказује да влада не иде оним путем који је у Виделу обележила. Жали што од опозиције није нико у часничтву скупштинском. Тиме правда за себе у адресу. За Ђ. Нешића вели да не жави у народу, те не зна за потребе његове. Те потребе и жеље не види у адреси изложене, јер она све обертуче прима без примедбе. Мањина напротив износи право стање земље без прикривања. У осталом то прикривати и не вреди јер се у народу осећа а у свету види. Ми пребацујемо влади што није водила политику стање земље како је требало! Зашто се хваљеним аустро-угарским пријатељством није користила? То нас пријатељство све више кошта. Боље га се дакле клонити, јер нас сваки дан све већма заплеће. Признаје да се влади оштрим изразима, чине у адреси пребацивања. Но то је заслужила. Спомиње министров распис због сребрне монете и вели како морамо Бонтуа златом да плаћамо, а у народу нестаје и сребра и злата. Он се уверио да је влада на кривном путу и зато по убеђењу и савести гласа за адресу мањине.

Васа Стојић у подухем говору разјасњава значај престоне беседе и адресе. Вели да у адреси треба да уђу све жеље и потребе а не да се само огледа руска преданост. Министру просвете пребацује да је погрешно са страном речи *анакроризам*, (Нешић му довикује: мало сте се пребацили) пре је, вели, другаче мислио док није постао министром. Осуђује извесне законе о судијама, јер су постављени сами „напредњаци.“ Вели да се огренило о правду и закон. То је стари деспотизам византијски. Влада гони и јури неке из полиције, а на њихово место поставља своје верне. Спомиње путовања разних чиновника извесне партије са грдним дујурнама по земљи као н. пр. др. Јанковића. Не може да верује да је то у народном интересу. Осуђује финансијске законе. Пита зашто се дижу револуције, и дали је владао благостање под турским пашама, или се народ хтео курталисити грдних намета? Непита којој партији метрополит припада, но налази да је његово збачење због такесног закона нередовно и неуставно. Подсећа владу на свечано дато обећање да ће закон о самоуправи предати јавности. Пита у опште зашто влада није изнела на јавност закон и реформе, које у престојој беседи спомиње? Гласа уз мањину.

Ранко Тајић. Говори о престојој беседи и адреси у опште и о њиховом значају. Каже за одборску адресу да је оставила без критике слабе стране владине. У кој се спомиње реформа порезе према захтевима државним. То је врло растегнут израз бирократске установе и њихово проширење гутају многа, а влада каквим је путем пошла, ствара све веће потребе да има што више пара у каси како би могла авансовати одане чинов-

ник. Он и његови једномисленици нису никад били за повишење порезе, но увећа па и сада траже праведнију скалу. (Мита Ракић нешто примећува односно навода Ранкових из одборске адресе). Кажите извештачу кад је свршан, онда нека он говори. У престојој беседи је стављено питање промене устава на дру па тако и у адреси већине пре државног преустројства; но ово последње не може се пре промене устава извршити. Очевидно се хоће пре свега да протуре губернијери. кајмаками шта ли су, а то је систем каквог другог Батемберга кад комесари и други могу јурити по народу и контролисати и изборе и све на свету. Ми желимо прво промену устава, па на томе зидати предустројство. У адреси одборској нису одређене слабе стране за кона о обрту, о крчмарини и т. д. што је лањске године све преко него прекршено и што је произвело забуну у земљи. Министар финансије изао је два три расписа, сваки дружиће те је забуну још већу изазвао. О банци као значајном и важном питању нема такође спомене како се мисли. И за њу се ваљда тражи какав нови Бонту. Ми хоћемо народну банку с искључењем туђинштине. О железничком раду код свих грдних неправилности које се до сада показаше, такође нема спомена. Така адреса дакле не одговара правом стању. Дотиче се београдског посланика и владиног повереника при преговорима о трговачком уговору у Бечу, Ђ. Нешића, и тумачења његовог односно разлике међу адресама и вели, ако је тако разумео и трговински уговор, онда на здравље нама. У одборској адреси само су ласкања. Смањите прво дације, па онда ласкајте. Ми не можемо да ласкамо, већ морамо да кажемо истину. Министар-председник истина не признаје, да су силна пензионисања, одуштњава и премештаји чиновника учињени у партијској цели; но ваља само загледати указе, па је изилзно говорити. Кад се поједини чиновници три пут у години дана авансују, онда је то систем партијски. Одговара Милићевићу на његово китњасту беседу односно народних слобода и разлике од пре 19 октомбра и после. Није, вели, власт никада још из баште брала слободу. Он то одбија да је влада из милости учинила, јер кад нико нема права узурвovati народне слободу, онда их нико не може из милости дати. Нема тога. Влада је то морала учинити, она је морала попустити и испунити што је обећала, јер иначе неби задобила изборе. За Вељка Јаковљевића свог земљака који је лане био у радикалној партији а сад је у другој каже, да у политици не разуме ни слова. Он је лане умео довијати пријатељци Аустроји потома, а сад другаче говори. Као што је лане знао, тако и сад зна све у прете особито као бивши чиновник, ал сад неће по гдешто да зна Гласа за адресу мањине.

Подпредседник. Налази да би се могло тумачити као омазовање што је о Батембергу као владаоцу суседне државе споменуто. Он је уверен да то нико није смерао па ни говорник (тако је).

Мил. Милићевић каже за Ранка да је обилат у изразима, да влада језиком, да га милује и радо слуша, ал да има обичај да се излева — преко границе. Па нека га. Но не може допустити да се факт изврше. Понавља што је рекао о промени од 19. октобра, да има велике разлике и да то нико ни најдаровитији ни најречитији не може опроврћи.

Вељко Јаковљевић дели спољну политику Ранкову, но се чува политичких ствари да неби што рекао што би доцније порекао.

Ђ. Нешић. Жали што га мањина није схватила. Фаји предлоге владине о порези. Политика спољна је деликатна, зато о њој ваља само обавештени да говоре. Појми осећаје мањине према Русија, но држи да ће се у опште пореметити наши добри одношаји са страним државама, ако једну над другом истичемо. Диви се питању опозиције зашто се влада није користила пријатељством Аустроје. Жао му је да је опозиција заборавила да нашим политичким и економним интерес-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

има годе закључени уговори са Аустријом. (Жагор) Р. Тајсић има обичај да се пронази, како да кажем (вичу неки: да прочеште) да, да прочеште но не прима мисао да јер бољује од тога. О својој способности, вели, не даје ником рачуна до себи и јавности. Препоручује одборску адресу.

Председник наређује прочитање два указа: овлашћење министру финансије да поднесе закон о контролсању злата и сребра; и о школи за привреду. Седница се закључује, наставак после подне.

Жика Милековић, Накази да је поред отпоздрава на престоној беседи дужност скупштине да у адреси изрази жеље и потребе народне. А тако исто да се адресом изјасни скупштина о прошлом раду владом и да заузме положај према будућем. Кад скупштина даје и одобрава законе, треба и да их контролише. Препоручује адресу мањине.

Мил. Журић. Вели да разлика стоји између већине и мањине скупштинске у самим програмима, па је мора бити и у адресама. Каже за Бурића да је о свачему више но о адреси говорио. Побија опозицију да су финансијски закони произвели забуну у народу. Пребацује и Нов. Милошевићу то што — и Бурићу. Поводи се да је у партији, која је судство уредила и вели да је правда задовољена пребацује „Самоуправа“ да је узрок заштом стању са Бугарском. Брани министре и њихове предлоге, говори о банди и долази на Русију, те вели: Ја готово никде не сматрам да је влада и народ (хтео је влада рећи једно исто, но се трже и поче исправљати) признаје да је за политику зелен и неспредан, да до ње не допире и увек види доцкан. Зна да нам је Аустрија учинила пријатељство, но не зна какво и како, али су Аустрија и Немачка велике државе које нам могу и добро и зао учинити.

Марчко Николић. Адресу одборску градили су чиновници, који су лане гласали за повишање њихове плате. Но чим је влада уређивала лане народа, и чиме мисли сад? Како је бранити јачег но оне који једу коприву. Адреса одборска све одобрава и што је било и што ће бити. Кад ћемо тако, нашто смо онда долазили, то смо могли потписати и код куће. Признаје да је нешто политичке слободе дала, но питање је да ли би то била учинила, да народ није тражио. Но, вели зла ти риба без леба, кад оно друго што је урадила мора да се осуди. Каже владиној партији да она може за све рећи да је добро. Али тамо одкуд је он, другче стоји тамо је Осман паша жарно и палио, тамо су куће порушене, тамо је невоља и сиротиња. Осман је сатро читаво села, тек их нема. А и што је остало, нема у њима кадме и интова као у Београду већ се продају бакрачи за данак. Можемо ли онда одобрити што влада тражи? Нека му каже један од народних посланика из владине партије, да га је народ послао да господи повисе плату, он пристаје. Подсећа владу шта је у „Виделу“ писале и како сада ради. Гласа за адресу мањине.

Арса Дреновац. У одборској адреси нису обухваћене жеље народне. Напротив у самој адреси све је казано. Ми морамо да поправимо лањске погрешке. Ви сте нас искључили из одбора, прошле владе то нису чинили. Још смо благо изразили оно што боли народ. Одговара Тр. Јеремићу да он и његови пријатељи не терају ништа посла, они не терају ништа. Прича како је народ боје и го, изгорео и презадужен био, и како су то писали у некадашњем Виделу садашњи министри, да се кесе на пијанцама сврпским грцају од новца, те чекају на муштерију. Па како је влада закључила финансијске операције? Пребацује министру председнику Пироћанцу да је одмах кад је поднео закон о судијама тражи повећање плате. Они још неки разложали су Пироћанцу жалосно стање и молили га да одустане од намере да повећа плату чиновницима. Пироћанац им је одговорио: ви хоћете да терате опозицију. Нисам

вам досад казао, али знајте да сте нас тада прво отуђили. После тога дошли су Бонту и други закони. Најзад прича како је народ најгачијим изразима дочекао лањске скупштинаре, и како су и њега нападали и пребацивали му: шта за Бога учинисте, те нам толике терете наметусте? Моли владу да се окани тог правца и да се измири с народом.

Мил. Смиљанић. Има ли кога, који оспорава народу право, да изјави владаоцу жеље и потребе народне? зато је за адресу мањине. Влада је заслужила неповерење због лањског непрактичног рада. И судови и полиција пречишћени су у партијској цеви. Уклоњени су способни чиновници, а постављени неспособни. Крајње је време да влада престане ужасним стављањем у пензију, јер трошак товари на леђа народу који је без свачега остављен да се паги. Слаже се и попа Маринком, да је нестало у народу благостања и да не може више носити терете. Никад неће дати свој потпис на адресу одборску.

Марко Богдановић. Нешић и Журић тако су јасно изразили жеље и потребе народне да неби о адреси тербало више времена и народних новца трошити. Не налази да има битне разлике међу адресама. Само може рећи да је одборска тако лепо написана, да су све жеље народне у њој. Адреса мањине то је престо као тужба на општински суд написана (Опозиција се смеје и довикује говорнику који држи хартију у руди: читај, читај. Смех. Жагор) Пребацује радикалцима да празним фразама обмањују свет де узвук просте људе. Чита опозицији лекцију као с предикаонице (општи стех) Ви, вели, само за ваше цепове радите (жагор. Ларма) Пашкић: То је увреда. Председник (непрестано звони) М. Јелић говори да се уздржава од увреда. Погрешно је но и мањина греша. Моли скупштинаре да се у интересу реда понашају деликатније према партијама и личностима.

Марко Богдановић. Прима опомену и завршује. Није способан да говори за народ коко би требало, ал му добро жели. Гласа по увећењу за одборску адресу, јер је добра и деликатна.

Гласарије Петровијевић вели, да је владалац у престоној беседи погодио народне жеље, с тога је измишљено напомињати у адреси. Опозиција иззна шта тражи нит кад да јој се да. У одборску адресу ушло је све што се за пристojно може сматрати. Баш ону политику споља коју опозиција осуђује, он одобрава. Државничка вештина састоји се од непријатеља створити пријатеља, а стари пријатеље не разилазе се тако лако. Није влада крива због великих расхода и пензионисања, но ми. Гласа за одборску адресу.

Аца Станојевић говори о значају беседе престоној и адресе. Неодобрава министру Новаковићу што је противно оном говорио, што су људи на влади некад говорили и писали. Налази да је против практике и здравог разума да не уђу у адресу жеље и потребе народне. Беседа је програм владе, зато у адресу мора ући што ваља казати владаоцу. То је једини пут да владалац сазна праве жеље и потребе народне. Уверио се коко вреде скупштинска закључења, ако се влада није с њима слагала. Лањске године решила је скупштина да се митрополиту смањи плата. Влада је митрополиту збацила и поставила администратора с истом платом. С тога нек се не говори да скупштина може предлозима, закључцима, и интерпелацијама изражати потребе и жеље народне, то ништа не вреди ма да су и министар Новаковић и други владини посланици о томе говорили. Одборска адреса је пуна китњавих фраза без сваке садржине и не баца критички поглед на рад владин. Адреса опозиције признаје добро а осуђује рђаво, она је јаснија и искренија. Мора се признати да је влада учинила погрешке, зашто дакле то овде прећутати? Тим би се само влади попустило да још више греша. Ако влада тако продужи, преће пасти, а то бар већина скупштинска не жели.

Стој. Новаковић министар просвете. Пребацује Аци да основу његовог говора није јасно представио. Казао је, да се адреса креће у оквиру престоноје беседе кад скупштина има у влади поверење. Кад је влада израз већине скупштинске, онда влада остварају жеље те већине. А кад би противан случај наступио, онда није нужно да улазе све жеље народне већ просто да се изјави неповерење.

Настаје одмор 1/4 часа.

Блавоје Вожић. Пегови су другови објаснили све о адреси што је било нужно. Зна да за одборску адресу неће гласати они који по своме увећењу мисле но они по туђем. Спомиње буџет од 1875 — данас, није нарастао за војску већ због слабог пензионисања и унапређивања. У већини седе данас председници који су лане били чланови. Све се то натоварило на леђа голем народу. Ограђује се против речи М. Богдановића да мањина ради за свој џеп. Из мањине нико неће да постане окр. начелник или капетан, но да кажује праве жеље народне. За мањину.

Стој. Павловић. Неби говорио јер је доста говорене, ал кад види да ће само адреса да кошта 1000 дук, хоће и он да говори. После кратког говора, обнављајући разлоге већине вели, решавајмо јер је непотички даље претресати адресу. Мисли да не може ни бити специјалне дебате.

Дим. Обреновић. Расцеп не да да се сложи, и ако нема много и велико да се разликује у адресама. Интересе народа треба заступати где се може, а где су друге државне потребе то не иде. Држи да има свако савести да не буде сувисше галантан. Опозиција жали што нико од опозиције није у одбору, и оћ жали ал не може да помогне. Вели да се пропунита време са адресом. Зашто се не сложимо да учинимо један корак напред. Правда владу због лањских закона јер је скупштина више давала но што је влада искала.

Сима Несторовић, Већина у адреси престо вели владу: што си радила добро је, а што ћеш радити добро ће бити, Особито почитује владине посланике, они не греше кад гласају за оне који су их изабрали, али и народни посланици треба да гласају за оне који су их послали. Не може одобрити раскошук и разматања владина, која су у највећем степу учињена. Хоће штедњу, јер се уверио да то народу треба. Треба све жеље и потребе народне владаоцу у очи казати. Говори против новог преустројства државне управе. Неће губернаторе и кајмакме јер то није штедња. Пре ће поднестати себи смртну пресуду но гласати за преустројство. тражи правичност пореске системе, а неће повисише. Доста је кад се правично порез пореске. Изјављује неповерење влади. Каже да су се власти мешале и у последње изборе. Одговара Стојану Павловићу да формални предлози долазе одозгоре, зато је дужност скупштине да се у адреси икажу жеље народне. Критичше оштро независност судску која је у партијском духу створена. Уздише кад гледа независне судије где морају да гласају за владу, боли га у срцу због такве српске независности судске. Одужује се савести кад гласа са мањном.

Дим. Каткић. Не мисли да је у задук трошити време и новца за адресу, јер то је основа целог будућег рада. Опозиција је свестрано претресала адресу. Она је оцена владине политике и програм народне скупштине. Изузимајући отпоздрав владаоцу све остало тиче се у адреси владе и скупштине. Као што влада у беседи оцењује свој прошли рад и обележава будућ, тако и адреса мора да садржи у себи становниште скупштине у том погледу. Он општим непристрасним мерилом оцењује владин рад; влада најче у престоној беседи да су закони и уговори уродили богатим плодом и да се све на боље окренуло и т. д. То се и у одборској адреси признаје безусловно. Но није тако. И унутрашњи и спољни рад владе не одговара програму њеном и жељи народа. За

то има непобитних доказа. Кад министри расписима обарају законе, може ли се од народа захтевати да их онда поштује. Конститује да се полицијске власти мешале у изборе. Напомиње тајне расписе усељд трговачког и железничког уговора, и претњу да се људи затварају који би те уговоре усудивали. Тако се не загуштује незадовољство у земљи и народу: то значи прво га стварати па онда казне и затворе употребљавати. Каже да не само што није било штедње већ се тако расипало као да се прелива. Још мало па ће цела србија постати велика канцеларија са самим чиновницима. То све одобрава одборска адреса, али ми не можемо да прећутимо. Вели како су лане на скупштину изнесени закон са свим изненадно — како се о њима није дало ни размисљати. То нарочито важи за трговачки железнички уговор. Зебње које смо тада у тим питањима исказали излазе сада на видик. Но то сада ништа не помаже. Ево видимо да се још горе почиње. У место начелства заводе се још тежа и већа надлежства. Већина то одобрава унапред, ми не можемо. Док се устав не промени не дамо да се устројство земаљске управе мења. Прво устав, па онда реорганизацију. А влада у престоној беседи каже: Ако све примите што ништем, онда ћете доживети промену устава. Признаје да је тугаливо говорити о спољној политици за оне који нису љу повешени. Но кољко се зна и разуме, политика владина претеже на једну страну више него на другу — и то на жалост на ону од које народ највише зазира. Народ хоће спољну политику у народном духу, а политика српске владе влада са Аустро-Угарској. И то сама дела сведоче. Она нас отуђује од најстаријег пријатеља који нам је увек указивао своје симпатије и коме смо обавезани за освечодена пријатељска дела. Така политика не иде народним правцем. Па ипак одборска адреса све то одобрава, Изјављује да целокупан рад владе није ни мало испунио очекивање народа, и за то је за адресу мањине. (одобравање)

Министар унутрашњих послова Гарашанин. Изазван Катичић објашњава да постоје 3 сорте кореспонденције. Једна је обична званична под номером, друга подзванична а треба лична његова. Признаје да је после примљеног железничког уговора издао распис да се узбуњујућим гласовима ма с које стране па пут стане. Тај је распис јаван; њиме је хтео да побије гласове и да истину изнесе. Признаје и да је било притиска од стране полицијских власти при изборима. Но он није Бог да од злог створи добро. Он поштуно, полаго и чини му се постојано иде напред. Говорило се и о теретима, и о свачему па чак и о ономе што још нико није видео, а осуђује се. Изјављује да се устав не може мешати док се извесне политичке гаранције не осигурају, но има вере да ће доживети да се устав промени.

Иван Николић. Већина није водила рачуна о народним потребама, кад је по својој вољи изабрала одбор. Говори о финансијским законима који су у земљи забуну произвели и критичше рад владин. Гласаће за адресу мањине, јер су у њој све жеље и потребе народне ушле.

Тодор Туцаковић. Тешко је народном посланику да говори о адреси кад је није ни прочитао, но мора то по схваћању и из говора владиних посланика да чини. Жали што нико од опозиције није имао удела у саставу адресе, и изјављује своје дубоко сажаљење што се тако једнострано поступа. Мило му је што је kneз на пријатељски начин примљен од цара Немачке и Аустро-Угарске, а нарочито што је од руског цара одлично дочекан. Српски су владоци свагда одржавали добре односе са свима државама, нарочито са Русијом. Лањски финансијски закони показали су се неправедни, жао му је што је влада ударила тим путем да терети земаљске производе. Нека влада потражи начина да отерети стране артикле, тиме би бар сачувала занате, трговину и зачетке наше индустрије. Жали

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

што влада није pokлонила веће пажње финансијским и економним питањима нашим. Овако не могу изостати ржаве последице њеног рада. Осуђује грдна пензионера и збацивања чиновника и вели да би требало штедњу и упрошћење у свима гранама државне управе увести. Из свих тих разлога налази да је адреса мањине целихоснија. Не би могао баш да усвоји начело самоуправе да се спроведе кроз све гране народног живота, јер према приликама неће бити бмш време да се сада пође тим путем. Гласа за адресу мањине.

Својан Станковић. Одговара владиној партији да су све интерпелације и сви предлози народних посланика остали без успеха. Од ове владе се надао да ће водити рачуна о жељама и потребама народним, ал се уверио да није тако. Пребацује министру просвете због школа у погорелим крајевима. Такође пребацује министру финансије да и он не води рачуна о тим крајевима, јер кад је пошао на скупштину, оставио је 3 писара који ексквирају за давак. Одговара попу Марку Богдановићу што пребацује опозицији да је одевена; зар, вели, хоћете да се свучемо па да овамо дођемо? Слика опало стање у њовим крајевима, и жали што влада не води бриге о томе. **Министар просвете Ст. Новаковић.** Исправља предговорника у погорелим крајевима. Што није учињено, није његова кривица јер није било новца.

Министар Финансије. Тешко му пада кад му опозиција хотимине чини неправду у месту да испитује. Дели све нападе опозиције на двоје законе и њиу примену. Вели да је за законе опозиција крива с њиме заједно јер је он њој попустио. Сад је богатији искуством да се треба добро промислити пре него што се опозицији чине концесије. Расписе је издао да олакша народу. Пребацује опозицији нелогичност и вели да је политичке слободе лако могу појести. (Жагор).

Председник закључује седницу после 7 часова у вече.

(Због нагомиланог материјала долази остало у идући број). За сад још и ово:

Била је седница посве подне око 4 часа, пошто су предходно примљени и оверовљени избори **Дим. Цветковића** и **Милије Миловоновића**, одређена је депутација из већине и мањине скупштинске, која ће поднети кнезу адресу. За тим је устао **Дим. Катич**, те је у име мањине скупштинске изјавио, да пошто се већина при избору одбора за састав адресе није никако обзирала на опозицију, те тако опозиција није имала никаквог удела у том саставу, то сматра ову адресу као партијски акт, састављен без удела целе скупштине, и за то је не може ни потписати нити учествовати у депутацији.

После ове изјаве **Катичева** шамала је цела опозиција из скупштине.

При закључку листа стиже нам овај телеграм из Париза од нашег дописника:

Париз 30 (18) јануара, 11. час 30. мин. пре подне.

Стигао 5. час. 30. мин. после подне. Донесен у уредништво после 8. час. у вече.

Бонту скончао јутрос. Дефицит, непознати милијони.

— Као што дозвољамо: **Ноћас** је министар српских финансија, Чедо Мijatовић, са Беранжеом одјурно у — Париз.

У пр. броју нашега листа, саопштила смо незакону одлуку привречког начелника Јоцића и министра полиције, о протеривању онд. грађанина Живојина Величковића.

По извештају који смо добили из Зајечара, сада смо у стању саопштити нашим читаоцима, да је **над Величковићем и његовом породицом 6 т. ж. извршен покушај тровања.**

Чудноват стицај околности!

Ми ову појаву, којом је на тако гнусан начин угрожено животу читаве једне српске породице, за сад региструјемо без икаквог коментара. Даљи развој ове овако подле убилачке комбинације, саопштићемо по окончању истраге која се води по овоме делу.

Из среза крушевачког јављају нам, да је народ тога среза послао народној скупштини две посланице, у којима се меће на срце народној скупштини, да чува животне интересе народне те да не да народну банку Вонтуу, да не допусти монопол соли, да уништи ушлив аустријски у нашој отаџбини, да нас не удаљава од наше сродне пријатељице Русије, и народ да не допусти никакво преустројство власти, што ће све скупо да стане народ, и најзад да не допусти „виделовцима“ да злоупотребе своју силу и власт јер су народу већ додјијали.

Ово би требали и остали крајеви и вароши наше отаџбине да учине, да се види да је сав народ против „виделовачке“ владе. Ово би послужило као јак наклон опозицији у одбрани народних интереса, јер „виделовци“ говоре, да поједини људи из опозиције, зато опонирају влади, што траже у томе своје личне рачуне.

Из среза јабланичког пишу нам, како су се тамо виделовачки агенти упели из све снаге, да и опет при избору протуре каквог „виделовца“ за народног посланика. У том гадном послу, највише се одликује познати злогласни, Светозар Попадић српски писар, који је толика чула и покора починио, па за све то ни да му се даља на глави помери.

Народ треба добро да отвори очи и да не слуша те смутљивце, који само раде народу о глави. Довољан је доказ, народу тога среза бив. њихов посланик, који преко њихових леба дође до маленог положаја и постане велики чиновник, не обзирјући се да и једним словом поради за опште народне интересе.

Шта су у стању „виделовачке“ присталице учинити показао је њихов досадањи рад. Потпомажући садашњу „владу“ они су потпомогли да се сви народни интереси метну на коцку. Што је садашња влада до сада урадила, није убитачно по народ и земљу нашу. Но влада хоће и даље да тера у своје правце, па сад још ако народ не отвори добро очи, но се да поводити за којекваким повкареним људима, те буде бирао „виделовачке“ присталице, влада ће се још више осилити и чинити јада народу.

Народ треба да буде на опрезу, и да стане на пут „виделовачком раду, који је по све штетан и опасан по народ, а учиниће тај рад немогућим ако избере за посланика човека, који ће бити опозиција влади „виделовачкој.“ А бити против владе „виделовачке“, значи бити прави и истинити пријатељ своје земље и свога народа; бити поборник и бранилац народних интереса, наредка и будућности ове земље. Сваки који гласа за опозиционара, чини највећу патриотску услугу своје народу, а који гласа за „виделовца“ тај навлачи на себе тешку одговорност пред историјом и потомством. Сладак је благослов потомства, а тешко је и прегорко проклетство његово, оно и у гробу кости прервће. Пред бирачима су два пута, и они ће показати да имају свести и љубави према општим стварима и према својем потомству, ако ударе добрим путем, а обичу странутају.

Не треба слушати никакве обмане па ни претње; треба онима који се тако ниским средствима служе, да достигну своје себишне целије, казати: ми смо слободни грађани, па хоћемо и да се нашим правом грађанским и слободом користимо. А ако ко хоће да салом изигра право наше, нека зна да је народизвор свакој сили и власти. Јаче је увек сега од сватова.

„ИСПОД РУКЕ“
ПИТАЛИЦА, ПОВЕЉЕНА Г. МИНИСТ. ГРАЂЕВИНА И НАРОДНИМ ПОСЛАНИЦИМА.

Г. министар грађевине решио је да се г. Ђури Љочићу инжењеру повери грађење нове зграде за једну београдску вишу гимназију. За ту зграду није ни план направљен, а држава се обезује да плати за њу г. Ђури 155.000 динара. Питамо, по коме закону има право г. министар грађевине да без плана, без лиценције, овако „испод руке“, издаје државне грађевине од 155000 динара?

Један грађанин.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

На Св. Саву говорио је г. Димитрије Нешић професор, у великој школи дивну беседу. Беседа је научне садржине, али се при том одликује лакоћом и елеганцијом стила. Говорник је вешто извео тему беседе своје, доказујући јаким разлозима значај математике, а сем тога лакоћа и елеганција у саставу произвели су леп убеђујући утисак на слушаоце. И ако је тема хладна и тешка г. Нешић својим вештим разлагањем учинио је разумљивом.

— Јуче је г. митрополит Михаил, позван у позицију ради саслушања невог. У овом неоснованом потрагању тако великог и уваженог лица, огледа се шта су све виделовци кадри да учине. Кад се овако чини у сред престолнице и то са човеком тако високог положаја, онда се може замислити шта тек бива по унутрашњости? Какви се покори тек тамо дешавају!

Пре неколико дана позвао је еснаф абаџијски г. митрополита да на дан његовог пира 18 о. м. служи и чита молитву у цркви вазнесењској. Г. митрополит није могао да учини по жељи честитих абаџија, због тога што се осећао слаб; „виделовци“ прочули о позиву те да би то осујетили, позову у очи тога дана г. митрополита, да сутра дан у 9 часова дође у полицију. „Виделовци“ силно хоће да угуше поштовање у народу према г. митрополиту.

Али сила може да ускрати видљиве изразе љубави и поштовања, но унутрашњи извор њен, неможе никад заронити.

НОВИЈЕ

Црногорски митрополит Иларион умро је после подужега боловања. — Гито, убијца председника сев. американских држава Гарвилда, осуђен је поротом на смрт.

Огласи

ЧАСОВИ ВЕЖБАЊА

Првог београд. друштва за гимнастику и борење.

Држаће се сваког дана од 6—7 и од 7—8 час. у вече у вежбаоници, која је у локалу „Црвеног Крста“, и то *понедељником, средом и четком* под управом наставника гимнастике г. Љ. Илића, а *уторником, четвртком и суботом* под управом г. Ф. Михоковића управника вежбаонице.

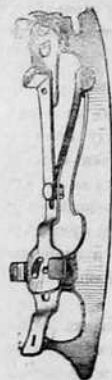
Чланови друштва, који се још нису уписали у групе, подељене према означеним часовима и данима, — како и они, који би хтели ступити у чланство, — треба да се у одређено време пријаве наставнику у вежбаоници.

Управа.

ФАБРИЧНО СТОВАРИШТЕ

МАТЕРИЈАЛА КАНЦЕЛАРИСКОГ
МАРКА МАРКОВИЋА
у Београду.

Потребује једног шегрта из добре куће из унутрашњости. 1—3

Schlittschuhe за то-

пилање на леду А-американске Halifax обичне са кајишима од сваке величине добили смо ових дана.
Браће Карапешкић

ЛАМПЕ

Берлинске познате као најбоље и најлепше и то асталске сеће и дуварске добили смо ових на.
Браће Карапешкић.

Прилепчиве болести

Болести коже, чиреви, хрон. болести и т. д. лече се

Депуративни двојспинар

Др-а Оливијера

одобреним медицинском академijом у Перизу и владом и четиригодишњим искуством публике засведочени као изврени, употребљају се у болницама. Извесно лечење овим моћним депуративом од улцера, екулмана, афекција скорашњих и застарелих, случаја консекутивних у устима и гуши итд.

24.000 франака награде да никаква друга метода нема ових изврених својстава. Лечење пријатно, брзо, некино и поуздано. 62 rue de Rivoli Paris. Консултације од подне до 6 сати и реко писама.

A. T. Larosch награђен са 16.600 франака, 8 медаља на изложбама у Паризу 1878 итд.

QUINA LAROSCH
еликсир вински
снажећи, опорављајући и против грознице;

препоручује се против слабости, изнемоглости, неуредности стомака, против застарелих грозница, које се нису могле излечити кинином и т. д.

И С Т А
С ГВОЖЂЕМ
против малокрвља и бледобе, анемије итд.

Paris, 22 et 19. rue Drouot et Ph.-ies.

Свакоме бесплатно одправља

упутство за потпуно излечење у тајности и са мало трошка, тајних болести скорашњих и застарелих само ваља писати:

EYMIN, Vienne (Isère) France.

TAMAR INDIEN плод за чишћење GRILLON освежавајући против затвора и шуљва најпријатније средство чишћења за децу.
Grillon, pharm. 27. Rue Ramdntean, Paris

600 ДУКАТА ТРАЖЕ СЕ ПОД интерес са потпуном гаранцијом упитати у штампарији код „Св. Саве“.

Један ђан ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ ТРАЖИ КОНДИЦИЈЕ.

Упитати у уредништву „Српске Независности.“